

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 777/2024
11.7.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Гордане Којић, Александра Степановића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене, адвоката Срђана Папића, поднетом против правноснажних пресуда Првог основног суда у Београду К 2414/21 од 5.10.2023. године и Вишег суда у Београду Кж1 987/23 од 8.2.2024. године, у седници већа одржаној дана 11.7.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Срђана Папића, поднет против правноснажних пресуда Првог основног суда у Београду К 2414/21 од 5.10.2023. године и Вишег суда у Београду Кж1 987/23 од 8.2.2024. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду К 2414/21 од 5.10.2023. године окривљена АА оглашена је кривом због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ и изречена јој је условна осуда тако што јој је суд утврдио казну затвора у трајању од три месеца и истовремено утврдио да се утврђена казна затвора неће извршити, ако окривљена за време проверавања у трајању од једне године не учини ново кривично дело. Окривљена је обавезана да накнади трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Београду Кж1 987/23 од 8.2.2024. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљене АА, адвоката Срђана Папића, а пресуда Првог основног суда у Београду К 2414/21 од 5.10.2023. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљене АА, адвокат Срђан Папић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) и 8) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји

захтев за заштиту законитости, преиначи у целини побијане пресуде тако што ће окривљену ослободити од оптужбе или одбити оптужбу или укине у целину побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљене доставио Врховном јавном тужилаштву, у складу са чланом 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљене АА, адвокат Срђан Папић, захтев за заштиту законитости подноси због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП истичући да је кривични закон повређен по питању да ли је дело за које је окривљена гони кривично дело.

Окривљена је, према наводима захтева, оглашена кривом због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ иако степен кривице код окривљене није био висок, штетне последице су одсутне или незнатне и општа сврха изрицања кривичних санкција не захтева изрицање кривичне санкције у конкретном случају, из ког разлога бранилац сматра да ради о делу малог значаја, у смислу члана 18. КЗ.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 18. КЗ у ставу 1. прописано је да није кривично дело оно које, иако садржи обележја кривичног дела, представља дело малог значаја, док је у ставу 2. прописано да је дело малог значаја ако степен кривице није висок, ако су штетне последице одсутне или незнатне и ако општа сврха кривичних санкција не захтева изрицање кривичне санкције. Ставом 3. наведеног члана, прописано је да се одредбе става 1. и 2. овог става могу применити на кривична дела за која је прописана казна затвора до пет година или новчана казна.

Из цитиране законске одредбе произилази да је за искључење постојања кривичног дела по овом основу потребно испуњење сва три, кумулативно постављена услова, што се утврђује у сваком конкретном случају.

Кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ за које је оглашена кривом побијаним пресудама, окривљена АА извршила је у временском периоду од 6.8.2017. године до 6.5.2019. године, у стању урачунљивости, свесна свог дела и његове забрањености, чије је извршење хтела, на тај начин што није давала издржавање за свог сина ББ ког је по закону дужна да издржава, а та дужност је утврђена пресудом Основног суда у Трстенику П2 20/16 од 26.12.2016. године, правноснажном 23.5.2017. године и извршном 15.7.2017. године.

У овом случају, по ставу Врховног суда, нису испуњени услови за примену института дела малог значаја из члана 18. КЗ. Ово стога, што из чињеничног описа

радње извршења кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, за које је окривљена оптужена и оглашена кривом, јасно произилази да степен кривице, у конкретном случају, није низак, већ висок јер је окривљена кривично дело извршила са директним умишљајем. Осим услова о степену кривице, који у овом случају није испуњен, по оцени овог суда, није испуњен ни услов у погледу незнатности или одсутности штетних последица. О испуњености овог услова, у погледу одсутности штетних последица, може се говорити уколико је реч, између осталог, о покушају кривичног дела, што овде није случај обзиром да окривљена није давала издржавање за свог сина, ког је по закону дужна да издржава, а која обавеза јој је утврђена извршном судском пресудом, и то у временском периоду од 6.8.2017. године до 6.5.2019. године, па су самим тим, у конкретном случају, наступиле штетне последице за сина окривљене јер је на тај начин свакако угрожено обезбеђивање његове езистенције. На крају, имајући у виду важност кривичноправне заштите права на издржавање, Врховни суд налази да општа сврха кривичних санкција, односно сузбијање дела којима се повређују или угрожавају вредности заштићене кривичним законодавством, захтева изрицање кривичне санкције. Према томе, како није испуњен ни трећи неопходни услов за примену института дела малог значаја, то по ставу Врховног суда, у конкретном случају нема услова за примену члана 18. КЗ.

Сходно наведеном, Врховни суд оцењује као неосноване наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљене АА, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 18. КЗ.

Бранилац окривљене у вези са истом повредом кривичног закона, у захтеву истиче и да окривљена из оправданих разлога није давала издржавање, сматрајући да у конкретном случају има места примени одредбе члана 195. став 2. КЗ. У том смислу, бранилац у захтеву наводи да нижестепени судови нису на одговарајући начин ценили временски период у ком је окривљена била незапослена, а поред тога ни наводе одбране окривљене о њеним животним околностима у том периоду нити околност да је окривљена на други, посредан начин доприносила издржавању свог сина, што потом у захтеву сам цени и на основу тога износи свој закључак да окривљена из оправданих разлога није давала издржавање.

Изнетим наводима захтева за заштиту законитости, према налажењу овог суда, бранилац окривљене, цени изведене доказе и износи своје чињеничне закључке који су у погледу оправданости разлога за недавање издржавања у побијаним пресудама другачије оцењени, и на тај начин суштински указује на погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, у чије разматрање се овај суд није упуштао јер не представља законски разлог за подношење овог ванредног правног лека, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП.

Бранилац окривљене у захтеву за заштиту законитости истиче да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП јер је у односу на кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ за која је окривљена оглашена кривом наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Окривљена АА је побијаним пресудама оглашена кривом због извршења кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ за које је прописана новчана казна или казна затвора до две године, а које је према чињеничном опису у изреци првостепене пресуде, извршила у временском периоду од 6.8.2017. године до 6.5.2019. године.

Одредбом члана 103. тачка 5) КЗ прописано је да се, ако у том закону није другачије одређено, кривично гоњење не може предузети када протекне три године од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко једне године, док је одредбом члана 104. став 6. КЗ прописано да застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају кад протекло двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења.

Овај рок застарелости, у конкретном случају, рачуна се од 6.5.2019. године, као дана престанка противправног стања, па је самим тим јасно да ни у време доношења побијане првостепене пресуде дана 5.10.2023. године, нити у време доношења другостепене пресуде дана 8.2.2024. године, није наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења за кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ.

Сходно изнетом, Врховни суд налази да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, на коју се захтевом за заштиту браниоца окривљене неосновано указује.

Као разлог подношења захтева за заштиту законитости бранилац окривљене истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП наводећи да првостепеном пресудом није потпуно решен предмет оптужбе.

У том смислу, бранилац у захтеву указује да је оптужним актом јавног тужиоца Кт 5034/18 од 9.11.2021. године окривљеној стављено на терет да је кривично дело из члана 195. став 1. КЗ извршила у временском периоду од 6.8.2017. године до 6.11.2021. године, док јој је прецизираним оптужним актом од 25.5.2023. године, стављено на терет да је ово кривично дело извршила у периоду од 6.8.2017. године до 6.5.2019. године. Овакво прецизирање оптужног акта, по ставу браниоца, значи да је јавни тужилац у једном делу одустао од оптужбе, па је суд у погледу оптужбе да је окривљена у периоду од 7.5.2019. године до 6.11.2021. године извршила предметно кривично дело, био дужан да донесе пресуду којом се оптужба одбија.

Изнете наводе, Врховни суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Из списка предмета произлази да је оптужним актом јавног тужиоца Првог основног јавног тужилаштва Кт 5034/18 од 9.11.2021. године, измењеним 25.5.2023. године, окривљеној АА стављено на терет кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, које је извршила у временском периоду од 6.8.2017. године до 6.5.2019. године, за које је побијаним пресудама оглашена кривом.

Према члану 420. став 1. ЗКП пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе).

Тужилац може, сходно члану 409. ЗКП, да врши измене чињеничног описа кривичног дела током трајања кривичног поступка, па тако оптужни акт може изменити изостављањем, додавањем и/или променом одређених чињеничних навода, као и променом правне квалификације кривичног дела.

Према налажењу Врховног суда, побијаним првостепеном пресудом у потпуности је решен предмет оптужбе, имајући у виду да између побијане пресуде и оптужбе постоји потпуни чињенични идентитет и то како субјективни (идентитет окривљене) тако и објективни идентитет (идентитет дела). Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, постоји уколико побијаном пресудом није потпуно решен предмет оптужбе. Дакле, о непотпуно решеном предмету оптужбе може се говорити само када суд није донео одлуку о некој тачки оптужбе, односно уколико није донео одлуку о неком кривичном делу које је окривљеном стављено на терет, па ова повреда не постоји када суд, након што тужилац измени оптужни акт, одлучи о тако измењеном оптужном акту. У конкретном случају суд је побијаном пресудом одлучио о свим наводима измењене оптужбе.

Сходно наведеном, Врховни суд налази да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљене.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене битне повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) и 8) ЗКП ни повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Срђана Папића, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић